

NKR-käyttäjättestit
prototyppointimenetelmällä
ja
lyhyet sukututkijahaastattelut
8/2019 – 12/2019

Testauskohteet

1. **Tutkijasalipalvelun konseptin ymmärrettävyys (ensisijainen 28.8.-testissä)**
  - a) **Palvelun tarjoama lisäarvo käyttäjälle (hyöty)**
  - b) **Käyttöehtoihin sitoutumisen merkitys**
  - c) **Informaation ja ohjeiden ymmärrettävyys kontekstissaan**
2. **Work flow (ei voida varsinaisesti vielä 28.8. testata, koska kaikkea tarvittavaa infoa ei vielä tarjolla)**
  - a) Aineiston löytäminen avointen metatietojen perusteella
  - b) **Tarjottu informaatio avoimella puolella**
  - c) tunnistautuminen
  - d) NKR-käyttäjäksi rekisteröityminen ja käyttöehtoihin sitoutuminen(/sessiokohtainen käyttötarkoituksen kertominen?)
  - e) Tarjottu informaatio rekisteröityneenä

Konseptin ymmärtämisen testaaminen /1

- Helpompi ymmärtää käyttäjälle, jos on käynyt jonkin arkiston tutkijasalissa ja/tai on tottunut finna.fin käyttäjä (eli finna.fin konsepti ei ole epäselvä).
- Palveluun törmääminen todennäköisintä avoimen puolen tietue-sivulla. Mahdollista myös navigointivalikosta tms.

Konseptin ymmärtämisen testaaminen /2

- Konsepti projektin *ensimmäisen* vaiheen pilotille:
  - Mahdollistaa esim. tutkijoille aineistojen löytymisen myös elävien henkilöiden henkilötietoja hakutermeinä käyttäen
  - → Hyöty käyttäjälle: enemmän hakutuloksia tai relevantimpia hakutuloksia.
  - → Sekundäärinen hyöty: elävien henkilöiden henkilötietojen näkeminen osana metatietoja.
- Valmiin palvelun konsepti tiiviisti:
  - Tarjota esim. tutkijoille pääsy verkon yli myös tietosuojattuun aineistoon ja välttää näin (turha) matkustaminen fyysiseen arkistoon.

Tämän testikerran tavoitteena selvittää erityisesti konseptin ymmärrettävyys

- Etenkin pilottivaiheessa NKR-palvelukonseptin ymmärrettävyys käyttäjille on arvioni mukaan oleellisin käytettävyydestä kertova laatukriteeri, koska tämä on täysin uusi konsepti Finna-ympäristössä, jossa on korostettu avoimuutta.
- Lisäksi käyttäjä joutuu näkemään ylimääräistä vaivaa saadakseen pääsyn, joten sen ymmärtäminen, mitä on tarjolla jo ennen rekisteröitymistä on oleellista.
- Valmiita mittareita ei löytynyt juuri tähän tarkoitukseen
- Ymmärtämisen tasoa mitataan siis tätä varten kehitetyillä kysymyksillä
  - Lisäksi testitilanteen tarkkailija pystyy seuraamaan tilanteessa ymmärtämisen “tasoa”.
- Saavutettavuusohjeet otetaan huomioon etenkin luettavuuden ja selkeäkielisyyden osalta, nämä edesauttavat myös ymmärtämistä
  - <https://www.w3.org/WAI/WCAG21/quickref/#readable>

Tarvittavat taustatiedot testikäyttäjistä

- Kuinka paljon olet käyttänyt finna.fi-palvelua?
- Oletko käyttänyt muita Finna-palveluita, kuten helka.finna.fi (HY:n kirjasto) tai finlit.finna.fi (SKS)?
- Oletko käyttänyt jonkin arkiston, kuten Kansallisarkiston, tietopalvelua tai tutkijasalipalvelua? (K/E) Jos K →
  - Millä ohjelmalla tai missä olet etsinyt relevanttia arkistoaineistoa?
  - Mihin/miksi olet käyttänyt arkistoaineistoja?

Tehtävä 1: lue rauhassa tämä käyttötilannekuvaus

- Olet tutkija ja olet lukenut kaikki Eeva Kilven kirjoittamat kirjat ja muut julkaisut. Sinua kiinnostaa tutkia Kilven elämää tarkemmin, mielessäsi siinteleet tutkimusartikkelin kirjoittaminen. Eeva on jo iäkäs ja haluat vaivata mahdollisimman vähän häntä tulevassa haastattelutilanteessa, joten haluat tutkia kaikki kirjalliset ja muut saatavilla olevat lähteet ennen haastattelua.
- Muistat, että Finna.fi-palvelusta löytyy useiden eri arkistojen, kirjastojen ja museoidenkin aineistoja samasta käyttöliittymästä. Haluat perehtyä nyt erityisesti saatavilla olevaan arkistoaineistoon. Et tiedä, mikä arkistoorganisaatio olisi mahdollisesti säilyttänyt Eeva Kilpeen liittyvää aineistoa, joten aloitat laajalla haulla kirjoittamalla **hakuruutuun** “eeva kilpi” ja rajaat hakutuloksesta aineistotyyppiin **Arkisto/kokoelma**.
- Hakutuloksista löydät aineiston nimeltä “Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)” ja klikkaat sen otsikkoa....

Protot: Hakutulossivu

FINNA.FI HAKUTOIMINNOT TIETOA FINNASTA OHJE SV | EN KIRJAUDU

Eeva Kilpi Kaikki osumat Q* Tarkennettu haku

Poista rajaukset Aineistotyyppi: Arkisto/Kokoelma

RAJAA HAKUA Näytetään 1 - 20 / 683 Järjestä Relevanssi Tuloksia sivulla 20 Näytä

Verkossa saatavilla 13

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT

AINEISTOTYYPPI

- Kirja 719
- Kuva 227
- Lehti/Artikkeli 215
- Äänite 164
- Muu/Määrittelemätön 65
- Video 58
- Arkisto/Kokoelma 49
  - Arkisto ✓
  - Kokoelma 9
  - Muu
  - aineistokokonaisuus 3

TEKIJÄ

AIHE

ALUE

VALMISTUSVUOSI

AIHEEN AIKA

KIELI

SISÄLTYY JULKAISUUN

TOIMIALA

ORGANISAATIO

UUTTA FINNASSA

Eeva Kilven kirjeet (1948-1984) ✖
Arkisto
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Arkistonmuodostaja: Kilpi, Eeva
Näytä arkiston rakenne
Aineisto sisältää pääsrajoitettua henkilötietoa.

Elias Kilven sukuarkisto (1930-1955) ✖
Arkisto
Turku, Kansallisarkisto
Arkistonmuodostaja: Kilpi (suku)
Näytä arkiston rakenne

Eeva Kilventoisen kokoelma (1932-1934) ✖
Arkisto
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Arkistonmuodostaja: Kilventoinen, Eeva
Näytä arkiston rakenne

Ed2:2 Kilpi- ja mainoshakemukset (1949-1959) ✖
Arkisto
Turku, Kansallisarkisto
Arkistonmuodostaja: Oulun maistraatti
Kuuluu arkistoon: Oulun maistraatin II arkisto
Näytä arkiston rakenne

Kilpi-Syrjänen-Tolsa: Kansakunnallisen yhtenäisyitemme luonne ja sen säilyttäminen (1942) ✖
Arkisto
Kilpi-Syrjänen-Tolsa
Jyväskylä
Arkistonmuodostaja: Suomen Huolto ry
Kuuluu arkistoon: Suomen Huolto ry:n tiedotusosaston arkisto
Näytä arkiston rakenne

53.F.26.j:1 Maltan varakonsulinvirasto; kilpi ja lippu ✖
Arkisto
Oulu
Arkistonmuodostaja: Ulkoasiainministeriö
Kuuluu arkistoon: Ulkoasiainministeriön Lontoon lähetystön arkisto
Näytä arkiston rakenne

Protot: Tietuesivu (Collection sivupohja) ei-kirjautuneena

FINNA.FI HAKUTOIMINNOT TIETOA FINNASTA OHJE f @

SV | EN KIRJAUDU

Takaisin hakutuloksiin eeva kilpi Tekijä Q Tarkennettu haku 2 / 649

Lisää suosikkeihin Lähetä sähköpostilla Vie viite Viltetiedot Tulosta QR-koodi f @

Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)

Arkisto

Arkisto sisältää Eeva Kilven käymiä kirjeenvaihtoja useiden suomalaisten kanssa.

Arkistonmuodostaja	Kilpi, Eeva	Info
Kirjoittaja	Kilpi, Eeva	Info
Laajuus	0,08 hyllymetriä	
Aiheet	186 sivua kirjeet yksityisarkisto	
Ajallinen kattavuus	1948 - 1984	

Pääsyräjoitustietoa

Tämän aineiston aineistotiedot sisältävät henkilötietoa. Saat laajemmat hakutiedot käyttöösi luomalla tilin Finna-tutkijasaliin, ja hyväksymällä käyttöehdot. [Lisätietoa Finna-tutkijasalista.](#)

Pystyäkseen kohdistamaan hakuja myös henkilötietoa sisältävään hakutietoon (metatietoon) sinun täytyy:

- tunnistautua [Suomi.fi-tunnistamismenetelmällä](#) (vahva tunnistaminen)
- hyväksyä [käyttöehdot](#) sekä
- kertoa käyttötarkoituksesi ja täydentää yhteystietosi.

[Luo tili Finna-tutkijasaliin](#) tai [Kirjaudu Finna-tutkijasaliin](#)

SKS:n tiedot pääsyräjoituksista

Käytettävissä seuraaviin tarkoituksiin (aineisto, aineistotieto)	Lupa voidaan myöntää tieteelliseen tutkimukseen Lupa voidaan myöntää historialliseen tutkimukseen
Rajoituksen peruste	Tietosuoja-asetus. Tietosuoja-asetus.
Lisätietoa pääsyräjoituksesta	Aineiston metatiedon esittämistä on rajoitettu, kattavamman metatiedon käyttöön saamista voi tiedustella aineiston hallinnoijalta.
Käyttöluvan myöntäjä	Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Rajoitusaika	1978 - ei tiedossa
Rajoituksen kesto	ei tiedossa

Kokoelman sisältö Arkistorakenne Kommentit (0)

Hae kokoelmasta [ ] Näytä Tiedot ja kuvat Järjestä Otsikko

Arkistoon/kokoelmaan ei sisälly avoimia arkistoyksiköitä tai alasarjoja.

Tietoa	Hae lisää	Tarvitsetko apua?
Ketkä ovat mukana?	Hakuhistoria	Ohje
Mikä Finna on?	Tarkennettu haku	Palaute
Aineiston käyttöehdot		
Tietosuoja		
Finna API		

VOIMANLÄHTEENÄ FINNA vufind Search. Discover. Share.

Protot: Tietuesivu kirjautuneena

FINNA.FI HAKUOIMINNOT TIETOA FINNASTA OHJE SV | EN PIIA JOHANNA NAL. >

← Takaisin hakutuloksiin eeva kilpi Kaikki osumat Q Tarkennettu haku 1 / 568

Säilytä rajaukset Aineistotyyppi: Arkisto/kokoelma

Lisää suosikkeihin Lähetä sähköpostilla Vie viite Viitetiedot Tulosta QR-koodi

Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)

Arkisto

Arkisto sisältää Eeva Kilven käymiä kirjeenvaihtoja useiden suomalaisten kanssa. Kirjeet sisältävät tietoa Eeva Kilven ex-aviomiehestä ja lapsista sekä hänen työnsä herättämissä ajatuksista. Kilpi luovutti kirjeet Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran haltuun vuonna 1995.

Arkistonmuodostaja
Kirjoittaja
Laajuus
Aiheet

Ajallinen kattavuus
Aineiston historia

Lisätietoa

Pääsyräjoitustiedot

Arkiston tuomat tiedot pääsyräjoituksista

Pääsyräjoitustieto
Rajoituksen peruste
Käytettävissä seuraaviin tarkoituksiin (aineisto, metatieto)
Käyttöluvan myöntäjä
Rajoitusaika
Rajoituksen kesto

Kilpi, Eeva
Kirje, Eeva
0,08 hyllymetriä
195 sivua
kirjeet
yksityisarkisto
Ellen Thesleff
Risto Juhani
1948 - 1984

Aineiston on säätännyt ja SKS:lle lahjoittanut Eeva Kilpi. Joitakin puutteita saattaa esiintyä liittyen Kilven ja muiden kirjeenkirjoittajien henkilökohtaisiin toiveisiin.

Vastuu - ikävöinti - intohimo, ihmisen seuralaiset vanhuuteen saakka - ja ehkä juuri vanhuudessa. Ainakin ikävöinti. Ehkä vanhana ihminen nimenomaan ikävi. Nuorena hän kaipaa, Kilpi kirjoittaa.

Ja kyllä mie siltkin annan tunnustuksen, että mie rupesin kirjoittamaan muistinpänoja. 106 päivää ja kaikkosa illanotot: kesken töksäminen, unen vaijuminen, bussoissa, junaissa. Aina on pitänyt olla kynä ja paperia taskussa. Toisin nyt ei ole taskussa kuin paperinäilinoja, mutta niillekin olen kirjoittanut. Se on jonkinlaista elämän pakottamaa tartoa, jota ilman ei olisi syntynyt kirjoja. En ole vielääkään varma siitä, olenko pystynyt olemaan kirjailija.

Sisältää pääsyräjoitettua kuvallvevaa aineistotietoa (metatieto). Katso tästä aineistoa koskevat tiedot alta. Lisätietoa [Finna-tutkijalajista](#).

[Oleja](#)

Aineiston metatiedon esittämistä on rajoitettu, kattavamman metatiedon käyttöön saamista voi tiedustella aineiston hallinnoijalta.

Tietosuojalaki, tietosuoja-asetus

Käyttölupa voidaan myöntää tieteelliseen tutkimukseen

Käyttölupa voidaan myöntää historialliseen tutkimukseen

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

1978 - ei tiedossa

ei tiedossa

Kokoelman sisältö Arkistorakenne Kommentit (0)

Hae kokoelmasta Näytä Tiedot ja kuvat Järjestä Otsikko RAJAA KOKOELMAN SISÄLTÖÄ

Näytetään 1 - 20 / 410

Ellen Thesleff - Kilpi (1948)
Kirje
Kuuuu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Kuuuu sarjaan: Ellen Thesleff - Kilpi (1948-1953)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne

Ellen Thesleff - Kilpi (1948-1953)
Kirje
Kuuuu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne

Tyynne Saastamoinen - Kilpi (1979 - 1984)
Kirje
Kuuuu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne

Ellen Thesleff - Kilpi (1949)
Kirje
Kuuuu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Kuuuu sarjaan: Ellen Thesleff - Kilpi (1948-1953)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne

AIINEISTOSTA VASTAA

SKS
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Aineistojen käyttö
Palvelusteet
Ota yhteyttä

KATSO MYÖS

Aleksi Kiven kirjeet (1863-1872)
Arkisto

Naisen päiväkirja
E-kirja
Tekijä: Kilpi, Eeva, kirjoittaja
Julkaistu: (2018)

Naisen päiväkirja
E-kirja
Tekijä: Kilpi, Eeva, kirjoittaja
Julkaistu: (1978)

Syvä-Kylläki Kilven arkisto (1933-1972)
Arkisto

Protot: Finnan Tutkijasalin infisivusto

FINNA.FI HAKUTOIMINNOT TIETOA FINNASTA OHJE f @

SV | EN KIRJAUDU

Hae... Kaikki osumat Q* Tarkennettu haku

Finna tutkijoille

Mikä Finna-tutkijasali on?

Finna-tutkijasalipalvelusta löydät aineistoja, joiden aineistotieto (kuvaileva- ja luettelointitieto) sisältää elossa olevien henkilöiden tietoja. Finna-tutkijasali mahdollistaa hakujen kohdistamisen myös näihin henkilötietoihin. Myöhemmin tutkijasalin kautta tulevat saataville myös rajoitetut aineistot.

[Kirjaudu Finna-tutkijasaliin](#)

Nylin Danielin kuvaaja. Valokuvan nimi: Tutkijasali, 1901. CC BY 4.0 Museovirasto

Sisältö ja rajaukset

Finna-tutkijasalipalvelu sisältää tällä hetkellä pilottiaineistona käytetyt Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) arkistoaineistojen aineistotiedot (luettelointitiedot).

Projektin seuraavissa vaiheissa toteutetaan myös rajoitusten alaisten aineistojen käyttö verkossa sekä arkaluontoisia henkilötietoja sisältävien kuvailutietojen näyttämisen erillisen lupa-anomuksen hyväksynnän jälkeen.

Aineistotietojen käyttöehdot

☞ Käyttäjällä on yleensä oikeus hakea ja selata aineistotietoja.

Jos käyttäjä toimii Palvelun käyttöehtojen, lainsäädännön tai hyvien tapojen vastaisesti, arkisto voi lopettaa käyttöoikeuden ja poistaa käyttäjätunnuksen. Käyttäjä vastaa kaikesta vahingosta, joka on aiheutunut arkistolle tai kolmannelle osapuolelle siitä, että käyttäjä on toiminut näiden käyttöehtojen, lainsäädännön, viranomaismääräysten tai hyvien tapojen vastaisesti.

Miten pääsen käyttämään Finna-tutkijasalin palvelua

Täyttämällä käyttöoikeuden Finna-tutkijasalin sisältöihin, pääset sisälle palveluun ja pystyt kohdistamaan hakuja myös pääsrajoitettuihin aineistotietoihin. Palvelun käyttö edellyttää vahvaa tunnistautumista Suomi.fi-tunnuksilla.

Ohjeita ja lisätietoa

[Tietosuojaseloste](#)

Tietoa	Hae lisää	Tarvitsetko apua?
Ketkä ovat mukana?	Hakuhistoria	Ohje
Mikä Finna on?	Tarkennettu haku	Palaute
Aineiston käyttöehdot		
Tietosuoja		
Finna API		

YHIMKÄNTÄENÄ FINNA vufind Search. Discover. Share.

Protot: Käyttöehto- ja kirjautumislomake

Käyttösitoumus Finna-tutkijasalin sisältöjen käyttöön

Finna-tutkijasali-palvelun sisältämän aineistotiedon käyttöehdot

Finna-tutkijasali-palvelun sisältämien aineistojen aineistotietoja (luettelointitietoja, kuvailutietoja, metatietoja) voi käyttää tietosuojasetuksen ja tietosuojalain asettamien rajoitusten. Luodessasi tilin Finna-tutkijasaliin sitoudut olemaan käyttämättä hakutietoja kenenkään vahingoksi tai halventamiseksi.

Käyttäjällä on yleensä oikeus

- hakea ja selata aineistotietoja
- tallentaa omalle muistilaitteelle ja tulostaa paperille kohtuullinen määrä aineistotietoja omaan epäkaupalliseen käyttöön
- luovuttaa yksittäinen kopio kohtuullisesta määrästä hakutietoa tieteellisessä tarkoituksessa toiselle henkilölle tämän omaan käyttöön.

Käyttäjällä ei ole oikeutta

- tallentaa itselle tai luovuttaa toiselle henkilölle suuria määriä aineistotietoja.
- systemaattisesti imuroida aineistotietoja käyttäen automaattisia robottiohjelmiä
- levittää, julkaista tai muunnella aineistotietoja
- hyödyntää aineistotietoa tai sen osia kaupallisessa tarkoituksessa.

[Pidempi versio aineistotietojen käyttöehdoista.](#)

Käyttöehdot perustuvat: Tietosuojasetus art 6 kohta 1e), art 25 kohta 2. Tietosuojalaki 4 § 3-4.

Sitoudun hakutietojen käyttöehtoihin.

Täydennä itsestäsi kirjautuaksesi Finna-tutkijasaliin:

Täytä vielä puuttuvat tiedot itsestäsi luodaksesi tilin Finna-tutkijasaliin:

*Etunimi: Hessu

*Sukunimi: Historiantutkija (nimet saatu suomi.fi-tunnistuspalvelusta)

*Sähköpostiosoite:

*Käyttötarkoituksesi hakutiedolle: ?

- tieteellinen tutkimus
- historiallinen tutkimus (esim. sukututkimus)
- oikeusvaateen laatiminen, esittäminen tai puolustaminen
- journalistiset tarkoitukset (tiedotusvälineiden edustajat)
- akateeminen, taiteellinen tai kirjallinen ilmaisu

[Tietoa Finna-tutkijasalista.](#)

Lähetä

Keskeytä

Protot: Uudistettu Käyttöehto- ja kirjautumislomake

Protoa käytetty 22.11 alkaen käyttäjätestauksessa

Käyttösitoumus Finnan tutkijasalin sisältöihin

Finna-tutkijasali
Palvelun sisältämien aineistojen aineistotietoja

- Luettelointitiedot
- Kuvailutiedot
- Metatiedot

voi käyttää tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain asettamin rajoituksin.

Käyttäjällä on yleensä **oikeus hakea ja selata aineistotietoja.**

Käyttötarkoituksesi aineistotiedolle* ?

- Tieteellinen tutkimus
- Historiallinen tutkimus (esim. sukututkimus)
- Oikeusvaateen laatiminen, esittäminen tai puolustaminen
- Journalistiset tarkoitukset
- Akateeminen, taiteellinen tai kirjallinen ilmaisu
- Henkilökohtainen tiedontarve

* Käyttäjä sitoutuu käyttämään aineistoja ilmoittamansa käyttötarkoituksen mukaisesti

Käyttäjätiedot*

Etunimi
Hessu

Sukunimi
Historiantutkija

Sähköpostiosoite: *

(tiedot saatu suomi.fi-tunnistuspalvelusta)

Sitoudun aineistotietojen käyttöehtoihin

Olen yli 15-vuotias

Antamasi tiedot rekisteröidään Finnan käyttäjärekisteriin ja NKR-luvituspalveluun.
Lue lisää [tietosuojaselosteesta](#).

[Lue lisää Finna-tutkijasalista](#)

[← Takaisin](#)

Testihenkilö 1: tausta

- **Finna.fin käyttö:** On käyttänyt ainakin valokuvien etsimiseen, sitten aloittanut tutustumaan sukututkimukseen eli ihan pikaisesti tutustunut digitaaliarkistoon. Oli ollut, jollain sukututkimusluennolla jolla mainostettiin, jotain mistä löytyy jotain hakemistoja, mutta ei ole varma mitä palvelua opettaja näytti. Kertoo olevansa **tutkija**, mutta arvioi, että on varmaan aika suoraan käyttänyt esim. Helkan kautta hakuja ja on viime aikoina huomannut, että esim. lainaukset on eriytynyt niin ei tiedä mitä kaikkea siellä nyt on Finnaa.
- Teen myös tutkimusta opettajien ja pedagogien väleistä(?) ja olen melko varma, että olen käynyt **museoiden Finnasta**. *Mutta menee (sivustolle) enempi museon kautta* ja sieltä saattaa päätyä Finnaan.
- On vasta **aloittanut sukututkimusta**, käynyt luennoilla mutta ja sitten vähän itse käynyt katsomassa jotain. Törmännyt esimerkiksi johonkin käsinkirjoitettuun dokkariin, josta automaattisesti tunnistettu sukunimi.

Testihenkilö 2: tausta (22.11.2019)

- Väitöskirjatutkija, käyttää väikkärissään lähes pelkästään arkistoaineistoja.
- Lisäksi töissä Kansan arkistossa.
- Käyttänyt huomattavan paljon enemmän museonäkymää ja Turun sekä Helsingin yliopiston näkymiä, ei niinkään finna.fi-näkymää. Myös kansalliskirjaston näkymää.
- Kansan arkiston tietokanta työssään. YKSA-arkistot, Kansallisarkiston aineistoja.
  - Astia on aika huono, yleensä soitan vaan kysyn onko saatavilla aineistoa.
  - Ulkolaisista ”saksalainen SED-arkisto on hyvä” (ilmeisesti tälle sivulle kerättyjä aineistoja käyttänyt: <https://www.bundesstiftung-aufarbeitung.de>)

Testihenkilö 1:

- Ensimmäisiä huomiota:
  - Osoittaa sormella sivun yläreunan metatietoja ja mistä tulee (aineiston tarjoaja)
  - Kommentoi että varmaan menisin aika järjestyksessä
  - Kommentoi että katsoisi Finnan tutkijasalin (viittaa linkkiin)
- Huomioita tutkijasalista
  - Lukee aika tarkasti kuvausta, että voi kohdistaa hakuja eläviin henkilötietoihin... kommentoi ajattelevansa siitä jo vau
  - Lukee lisää (hyvin tunnollisesti), kommentoi että, kun en kerta saa vielä niitä aineistoja, niin jos mulla on tulossa haastattelu kohta, niin **laittaisn näitä vaan talteen** → hieman väärille raiteille tehtävän kannalta
  - **Kertoo että ei luo helposti uusia tilejä, kun unohtaa niitä helposti. Koki että Suomi.fi-tunnistautuminen helpottaa, kun sitä ei sitten tarvita erikseen muistaa.**
  - Ei ymmärrä, että metatiedoista voisi löytyä myös relevanttia tietoa suhteessa siihen, että onko tämä tutkimukselle/kirjalle relevanttia aineistoa.

Testihenkilö 2 hakutulossivu ja tietuesivu

- Klikkaa ensimmäisen vaihtoehdon otsikkoa - tai arkistorakennetta.
- Mahdollisesti myös **ottaa yhteyttä arkiston tarjoajaan, tai menee Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran sivuille ja katsoo, onko siellä arkistoluettelo tai tietoa itse kokoelmasta. Tai soittaa ja kyselee mitä kaikkea heillä on tämän lisäksi.**
- (Ei kommentoi tai huomaa lukko-symbolilla merkittyä kohtaa pääsyrajoitetuista aineistoista)
- Käyttäjä tarkastelee tietuetta: Lukee tarkasti tietoja. Katse käy läpi tietueen kuvailutietoja.
- *Piia kysyy mitä hän lähtisi ensimmäiseksi tekemään, mikä pistää silmään?*
  - Eka painan infoja (Eeva Kilven nimen vierestä löytyvät info-painikkeet)
- *Piia antaa leiskan avautuvasta "toimijainfo"-näköymästä*
  - Tarkastelee infoa – kertoo kirjoittavansa lisätietoja ylös ja käyttävänsä niitä kenties tulevissa hauissa. Ottaisi kuulemma esim. syntymäajan ylös.
- Siirtyy takaisin katselemaan tietuesivua ja kertoo, että jos hänellä ei ole vielä tiliä (Finna-tutkijasalissa) niin seuraavaksi "Tietysti tunnistautuu". (Tuntuu ymmärtävän nopeasti metatiedon merkityksen)

Collection-sivupohja: ei kirjautunut (miten selviäisi kenen kanssa Kilpi on käynyt kirjeenvaihtoa?)

Käyttäjä 1

- Käyttöehtojen lukeminen kokonaan oli erittäin tärkeää käyttäjälle jo ennen mitään toimintoja suojattuihin metatietoihin pääsemiseksi.
- Viittaa painikkeiden alla oleviin kahteen mihin aineisto on **käytettävissä ja jää pohtimaan, että kuuluuko jompaankumpaan kategoriaan vai onko jotain kolmatta.**
- Lukee että aineiston hallinnoijalta voi tiedustella... kommentoi, että **jos olisi epävarma** ottaisiin yhteyttä heihin. Se varmaan ois SKS. **Komentoi että mieluummin olisi puhelimitse yhteydessä kuin sähköisesti.**

Käyttäjä 2

- Eka painan infoja (Eeva Kilven nimen vierestä löytyvät info-painikkeet)
- Tarkastelee infoa – **kertoo kirjoittavansa lisätietoja ylös ja käyttävänsä niitä kenties tulevissa hauissa. Ottaisi kuulemma esim. syntymäajan ja paikkakunnan ylös.**
- Siirtyy takaisin katselemaan tietuesivua ja kertoo, että jos hänellä ei ole vielä tiliä (Finna-tutkijasalissa) niin seuraavaksi **”Tietysti tunnistautuu”**. (Tuntuu ymmärtävän nopeasti metatiedon merkityksen)

Käyttöehto- ja kirjautumislomake

Käyttäjä 2 (erilainen lomake kuin käyttäjä 1 – sama mikä esitetty dialla 12)

Käyttäjä 1

- **Opiskelutarkoitus** puuttuu
- ”Saako kuka vaan?”
- ”**Kuinka kauan kestää saada tämä oikeus?**”
  - ”Kannattaako mennä edes hankkimaan tunnusta, jos en saa sitä ajoissa?”

- Lukee tarkkaan ja miettii omaa tutkimuksen alaa: tieteellinen tutkimus vai historiallinen tutkimus. Valitsee historian tutkimuksen. Kokee, että yleensä **historiikit sekoitetaan historian tutkimukseen.**
- Akateeminen ilmaisu versus historiallinen ja tieteellinen tutkimus? Jää miettimään tätä yksityiskohtaa. Mikä on akateeminen ilmaisu?
- Käyttäjä ilmaisee huolensa, että tällä tavalla tutkiminen on hitaampaa kuin se, että hän menee paikan päälle tutkimaan aineistoa tai soittaa puhelimella. Hän miettii, onko uudistus ”pakollinen” ja korvaako tämä perinteisen tutkimuksen.

Tietuesivu rekisteröityneenä

Käyttäjä 1

- *Tietuesivu*
  - **Huomaa "lisätietoja" ja "aiheet"...** kiinnostu niistä, sanoo että ei huomannut niitä aiemmin
  - Kenen kanssa kirjoitellut? → tuntuisi hassulta, että olisi vain kaksi ihmistä (AIHEET)
  - Rajaa kokoelman sisältöä, katsoisin sieltä... (mutta, en oikein hahmota).
  - Jos olisit kiinnostunut kaikista kirjeistä, joita Thesleffin kanssa on kirjoitettu mitä tekisit?
    - → löysi molemmat hyvät vaihtoehdot eli tekijä-
rajaus ja haku kokoelman sisältä.

Käyttäjä 2

- Jää lukemaan uutta ilmestynyttä kuvailutietoa – katse näyttää osuvan Aineiston historia ja Lisätietoja - kohtiin. Katse myös käy monta kertaa alhaalla "Kokoelman sisältö" välilehdelle ilmestyneissä uusissa tietueissa.
- Käyttäjä kertoo, että **tarkastelee arkistoon kuuluvia tietueita (kirjeitä) tai avaa arkistorakenteen** josta näkee lähemmin mitkä olisi itselle kiinnostavia tietueita. "**Tilaan tätä kautta tutkijasaliin**").
- Käyttäjälle pääasiallinen keino löytää tutkimukselle relevantteja aineistoja on soittaminen jolloin hän saa kenties lisätietoa tai vinkkejä. Käyttäjä kertoo ymmärtävänsä kokoelman aineistojen olevan konkreettisia aineistoja - ei digitaalisia. Käyttäjän mukaan käyttöliittymä ei osaa ennustaa käyttäjän tarpeita.

Lopputulemaa ja johtopäätöksiä ensimmäisestä testikierroksesta

Käyttäjä 1

- Palvelun konseptin ymmärtäminen
  - Tavallaan ymmärtää, toisaalta ei
  - Unohtaa jatkuvasti, että kyse on metatiedoista vain toistaiseksi, ei aineistoon pääsystä.
  - Liittyen kohtaan ”ymmärtää nopeasti” ...kommentoij, että *kaikki ei varmaan kyllä ymmärrä, että nämä on vasta metatietoja.*
- *Palvelun hyödyllisyys*
  - *Erittäin hyödyllinen*
- SUS-testin tulos: **77,5/100**
- Käyttöehdot ja termien määritelmät etenkin käyttötarkoitusten osalta olisi tärkeitä
  - Ei tarvitsisi niinkään teknistä tukea vaan enemmänkin tukea siihen, että mihin minulla on lupa esim. sukutukijana. Sitä varten haluaisi soittaa jonnekin.

Käyttäjä 2

- Palvelun konseptin ymmärtäminen
  - Nopea ymmärtäminen ”riittävällä” tasolla siitä, että kyse on metatietoihin pääsystä, ei vielä aineistoista.
  - *(Testaajien tulkinnan mukaan.)* Ei oivallusta siitä, että pääsee muidenkin arkistojen ja aineistokokonaisuuksien metatietoihin käsiksi tällä palvelulla automaattisesti.
- Palvelun hyödyllisyys
  - ei kovin hyödyllinen, haluaa henkilökohtaista palvelua ihmiseltä mieluummin (soitto/arkistotiloissa käyminen).
  - **Hyötyisi erityisesti analogisen aineiston tilaamisesta tutkijasaliin samalla istumalla.**
- SUS-testin tulos: **67,5/100**

Muuta

Yleisiä kommentteja

- Testaajan mukaan aineiston läpikäynnin aikana aineisto itsessään ohjaa tutkimuksen tekemistä - sieltä nousee kiinnostuksen kohteita ja kysymyksiä. Katso myös - osio ei liity tähän tutkimukseen ja saattaa ohjata väärille raiteille esim. gradun tekijät.
- Käyttäjän mukaan arkistorakenteen näkyminen oli suurin etu - eli minä vuosina käyty kirjeenvaihtoa ja kenen kanssa, aiheet ja mitä se on pitänyt sisällään.
- Käyttötarkoitusten merkitys hyvin epäselvää molemmille käyttäjille

Testin hyödyllisyys

- Kaksi paperiprotoja käyttänyttä testikäyttäjää keskenään hyvin erilaiset, mutta tarjosivat silti arvokasta jatkokehitystietoa UX-suunnitteluun

Sukututkijahaastattelut

18.12.

Haastattelijat

Piia Naukkarinen ja Heidi Hynynen

Tehtävä 1: lue rauhassa tämä käyttötilannekuvaus

- Olet tutkija ja olet lukenut kaikki Eeva Kilven kirjoittamat kirjat ja muut julkaisut. Sinua kiinnostaa tutkia Kilven elämää tarkemmin, mielessäsi siinteleet tutkimusartikkelin kirjoittaminen. Eeva on jo iäkäs ja haluat vaivata mahdollisimman vähän häntä tulevassa haastattelutilanteessa, joten haluat tutkia kaikki kirjalliset ja muut saatavilla olevat lähteet ennen haastattelua.
- Muistat, että Finna.fi-palvelusta löytyy useiden eri arkistojen, kirjastojen ja museoidenkin aineistoja samasta käyttöliittymästä. Haluat perehtyä nyt erityisesti saatavilla olevaan arkistoaineistoon. Et tiedä, mikä arkistoorganisaatio olisi mahdollisesti säilyttänyt Eeva Kilpeen liittyvää aineistoa, joten aloitat laajalla haulla kirjoittamalla **hakuruutuun** “eeva kilpi” ja rajaat hakutuloksesta aineistotyyppiin **Arkisto/kokoelma**.
- Hakutuloksista löydät aineiston nimeltä “Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)” ja klikkaat sen otsikkoa....

Protot: Hakutulossivu

Protoa käytetty 18.12 sukututkijahaastatteluissa

The screenshot shows the search results page for 'Eeva Kilpi' on the FINNA.FI website. The page is in Finnish and displays a list of search results with various filters and options.

Page Header: FINNA.FI HAKUTOIMINNOT TIETOA FINNASTA OHJE SV | EN KIRJAUDU

Search Bar: Eeva Kilpi Kaikki osumat Q* Tarkennettu haku

Filters: Poista rajaukset Aineistotyyppi: Arkisto/Kokoelma

RAJAA HAKUA Näytetään 1 - 20 / 683 Järjestä Relevanssi Tuloksia sivulla 20

Verkoissa saatavilla: 13

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT

AINEISTOTYYPPI

- Kirja 719
- Kuva 227
- Lehti/Artikkeli 215
- Äänite 164
- Muu/Määrittelemätön 65
- Video 58
- Arkisto/Kokoelma 49
  - Arkisto ✓
  - Kokoelma 9
  - Muu
  - aineistokokonaisuus 3

TEKIJÄ

AIHE

ALUE

VALMISTUSVUOSI

AIHEEN AIKA

KIELI

SISÄLTYY JULKAISUUN

TOIMIALA

ORGANISAATIO

UUTTA FINNASSA

Search Results:

- Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)**
Arkisto
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Arkistonmuodostaja: Kilpi, Eeva
Näytä arkiston rakenne
Pääsyrjötetty aineisto
- Elias Kilven sukuarkisto (1930-1955)**
Arkisto
Turku, Kansallisarkisto
Arkistonmuodostaja: Kilpi (suku)
Näytä arkiston rakenne
- Eeva Kilventoisen kokoelma (1932-1934)**
Arkisto
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Arkistonmuodostaja: Kilventoinen, Eeva
Näytä arkiston rakenne
- Ed2:2 Kilpi- ja mainoshakemukset (1949-1959)**
Arkisto
Turku, Kansallisarkisto
Arkistonmuodostaja: Oulun maistraatti
Kuuluu arkistoon: Oulun maistraatin II arkisto
Näytä arkiston rakenne
- Kilpi-Syrjänen-Tolsa: Kansakunnallisen yhtenäisytemme luonne ja sen säilyttäminen (1942)**
Arkisto
Kilpi-Syrjänen-Tolsa
Jyväskylä
Arkistonmuodostaja: Suomen Huolto ry
Kuuluu arkistoon: Suomen Huolto ry:n tiedotusosaston arkisto
Näytä arkiston rakenne
- 53.F.26.j:1 Maltan varakonsulinvirasto; kilpi ja lippu**
Arkisto
Oulu
Arkistonmuodostaja: Ulkoasiainministeriö
Kuuluu arkistoon: Ulkoasiainministeriön Lontoon lähetystön arkisto
Näytä arkiston rakenne

Protot: Tietuesivu (Collection sivupohja) ei-kirjautuneena

Protoa käytetty 18.12 sukututkijahaastatteluissa

FINNA.FI HAKUTOIMINNOT TIETOA FINNASTA OHJE SV | EN KIRJAUDU

Takaisin hakutuloksiin eeva kilpi Tekijä Q* Tarkennettu haku 2 / 649

Lisää suosikkeihin Lähetä sähköpostilla Vie viite Viitetiedot Tulosta QR-koodi

Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)

Arkisto

Arkisto sisältää Eeva Kilven käymiä kirjeenvaihtoja useiden suomalaisten kanssa.

Finna-tutkijasalin pääsyräjoitettu aineisto

Tämän aineistokokonaisuuden aineistotiedot ovat osaksi pääsyräjoitettuja. Rajoitetut aineistotiedot sisältävät henkilötietoja. Finnan tutkijasalin käyttäjät voivat kohdistaa hakuja kaikkiin palvelun sisältämiin aineistotietoihin. Kirjaudu palveluun täyttämällä käyttösuostumus Finnan tutkijasalin sisältöihin.

Kirjaudu Finnan Tutkijasaliin Lue lisää palvelusta

Arkistonmuodostaja Kirjoittaja

Kilpi, Eeva Näytä lisätiedot
Kilpi, Eeva Sulje lisätiedot

Muut nimet	Eeva Salo (1928 - 1949) Eeva Karin Kilpi (1949 - ei tiedossa)
Syntymäaika	18.2.1928
Syntymäpaikka	Hiitola, Karjala

Sulje lisätiedot

Laaajuus	0,08 hyllymetriä 186 sivua
Aiheet	kirjeet yksityisarkisto
Ajallinen kattavuus	1948 - 1984

Kokoelman sisältö Arkistorakenne Kommentit (0)

Näytä Tiedot ja kuvat Järjestä Otsikko

Et ole kirjautunut sisään Finna-tutkijasaliin - arkiston/kokoelman arkistoyksiköiden tai alasarjojen näkyvyyttä on rajoitettu.

Tietoa

Ketkä ovat mukana?
Mikä Finna on?
Aineiston käyttöehdot
Tietosuoja
Finna API

Hae lisää

Hakuhistoria
Tarkennettu haku

Tarvitsetko apua?

Ohje
Palaute

AINEISTOSTA VASTAA

SKS SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURA
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Aineistojen käyttö
Palvelupisteet
Ota yhteyttä

KATSO MYÖS

Aleksis Kiven kirjeet (1863-1872)
Arkisto

Naisen päiväkirja
E-kirja
Tekijä: Kilpi, Eeva, kirjoittaja
Julkaistu: (2018)

Naisen päiväkirja
CD-ROM
Tekijä: Kilpi, Eeva, kirjoittaja
Julkaistu: (1978)

Sylvi-Kyllikki Kilven arkisto (1933-1972)
Arkisto

VOIMANLÄHTEENÄ FINNA

vufind
Search. Discover. Share.

Lisää suosikkeihin Lähetä sähköpostilla Vie viite Viitetiedot Tulosta QR-koodi

Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)

Arkisto

Arkisto sisältää Eeva Kilven käymä kirjeenvaihtoja useiden suomalaisten kanssa.

Arkistonmuodostaja Kirjoittaja

Kilpi, Eeva Näytä lisätiedot
 Kilpi, Eeva Sulje lisätiedot

Eeva Kilpi, omaa sukua Salo, syntyi vuonna 1928 Hiirolassa, Raivattalan kylässä, Laatokan Karjalassa. Raivattalan lammen rantatöyräälle rakennetussa talossa asui nelihenkinen perhe: isä oli puutavara kauppias, äiti holi kotia, ja lapsia oli kaksi: Eeva ja Ritva. Kolmas tytär, Marja, syntyi sotien jälkeen.

Muut nimet	Eeva Salo (1928 - 1949) Eeva Karin Kilpi (1949 - ei tiedossa)
Syntymäaika	18.2.1928
Syntymäpaikka	Hiirola, Karjala
Ammatti	englannin opettaja kirjailija
Liittyvät paikat	Imatra Heisinki
Liittyvät toimijat	Suomen PEN Aleksandr Solženitsyn Ellen Thesleff Mikko Kilpi

Sulje lisätiedot

Laaajuus	0,08 hyllymetriä 186 sivua
Aiheet	kirjeet yksityisarkisto
Ajallinen kattavuus	1948 - 1984

Arkiston tuomat tiedot pääsyrjajoituksista

Käytettävissä seuraaviin tarkoituksiin (aineistotieto)	Tieteellinen tutkimus Historiallinen tutkimus (esim. sukututkimus) Oikeusvaateen laatiminen, esittäminen tai puolustaminen Journalistiset tarkoitukset Akateeminen, taiteellinen tai kirjallinen ilmaisu Henkilökohtainen tiedontarve
---	--

AINEISTOSTA VASTAA

SKS
SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURA

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Aineistojen käyttö
Palvelupisteet

Ota yhteyttä

KATSO MYÖS

- Aleksis Kiven kirjeet (1863-1872)
Arkisto
- Naisen päiväkirja
E-kirja
Tekijä Kilpi, Eeva, kirjoittaja
Julkaistu: (2018)
- Naisen päiväkirja
CD-ROM
Tekijä Kilpi, Eeva, kirjoittaja
Julkaistu: (1978)
- Syvä-Myllyläi Kilven arkisto (1933-1972)
Arkisto

Kokoelman sisältö Arkistorakenne Kommentit (0)

Hae kokoelmasta

Näytä Tiedot ja kuvat Järjestä Otsikko

RAJAA KOKOELMAN SISÄLTÖÄ

Näytetään 1 - 20 / 410

- Ellen Thesleff - Kilpi (1948)**
Kirje
Kuuluu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Kuuluu sarjaan: Ellen Thesleff - Kilpi (1948-1953)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne
- Ellen Thesleff - Kilpi (1948-1953)**
Kirje
Kuuluu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne
- Tyynne Saastamoinen - Kilpi (1979 - 1984)**
Kirje
Kuuluu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne
- Ellen Thesleff - Kilpi (1949)**
Kirje
Kuuluu arkistoon: Eeva Kilven kirjeet (1948-1984)
Kuuluu sarjaan: Ellen Thesleff - Kilpi (1948-1953)
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Näytä arkiston rakenne

- SIAINTI
- AIHEET
- TEKIJÄ
- ALAKOKOELMA

Protot: Tietuesivu kirjautuneena

Protoa käytetty 18.12 sukututkijahaastatteluissa

Protot: Finnan Tutkijasalin infosivusto

Protoa käytetty 18.12 sukututkijahaastatteluissa

FINNA.FI HAKUTOIMINNOT TETOA FINNASTA OHJE f @

Hae... Kaikki osumat Q Tarkennettu haku

Finna-tutkijasali

Finnan tutkijasali pähkinänkuoressa

Finnan tutkijasalista löydät aineistoja ja aineistotietoja, joiden näyttämistä (käyttöä) on rajoitettu. Tällä hetkellä Finnan tutkijasalissa on mahdollista kohdistaa hakuja kaikkiin palvelun aineistotietojen sisältämiin suojattuihin henkilötietoihin* sitoumutta käyttäehtoihin. Tulevaisuudessa tutkijasali tarjoaa lisäksi pääsyn/väylän rajoitettuihin digitaalisiin aineistoihin. Pois lukien erityisiä henkilötietoryhmiä koskevat aineistotiedot (ei vielä Finnan tutkijasalissa).

Kirjautu Finnan Tutkijasaliin

Finnan tutkijasali -palvelun käyttö

Saat pääsyn kaikkiin Finnan tutkijasalin suojattuihin henkilötietoihin*, kun

- tunnistaudut vahvasti (kirjautuminen suomi.fi:n avulla)
- ilmoitat käyttötarkoituksesi aineistolle
- ja sitoudut aineistojen sekä aineistotietojen käyttöehtoihin.

*Pois lukien erityisiä henkilötietoryhmiä koskevat aineistotiedot.

Tiedot tallennetaan Finnan käyttäjärekisteriin ja REMS-avituspalveluun (CSC) Lue lisää [tietosuojaselosteesta](#).

Finnan tutkijasalin haku ja hakutoiminnot vastaavat Finna.fi-hakupalvelun hakua muilta kuin suojattujen aineistojen osalta. [Tiesiä hakuehdoista](#).

Sisältö ja rajaukset

Finna-tutkijasali-palvelu sisältää tällä hetkellä pilottiaineistona käytetyt Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) arkistoaineistojen aineistotiedot (luettelointitiedot).

Projektin seuraavissa vaiheissa toteutetaan myös rajoitusten alaisen aineistojen käyttö verkossa sekä arkaluontoisia henkilötietoja sisältävien kuvailutietojen näyttämisen erillisen lupa-anomuksen hyväksynnän jälkeen.

Aineistotietojen käyttöehdot

Jos käyttäjä toimii Palvelun käyttöehtojen, lainsäädännön tai hyvien tapojen vastaisesti, arkisto voi kopettaa käyttöoikeuden ja poistaa käyttäjätunnuksen. Käyttäjää vastaa kaikesta vahingosta, joka on aiheutunut arkistolle tai kolmannelle osapuolelle siitä, että käyttäjä on toiminut näiden käyttöehtojen, lainsäädännön, viranomaismääräysten tai hyvien tapojen vastaisesti.

Palvelussa käytetyt käsitteet

Henkilötieto	Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen. Henkilö voidaan tunnistaa esimerkiksi nimen, henkilötunnuksen tai jonkin hänelle tunnusomaisen tekijän perusteella. Lähde: Tietosuojavaltuutettu.
Aineistotieto	Finna:ssa aineistotieto tarkoittaa kaikkia metatietoja, nämä sisältävät sekä kuvailujen metatiedon että luettelointitiedon. Suureen osaan Finnaan tuodusta aineistotiedosta voi kohdistaa hakuja.
Erityinen henkilötietoryhmä	Tällaisista tiedoista ilmenee henkilöön - rotu tai etninen alkuperä - poliittisia mielipiteitä - uskonnollinen tai filosofinen vakaumus - ammattiliiton jäsenyys - terveyttä koskevia tietoja - seksuaalinen suuntautuminen tai käyttäytyminen - geneettisiä ja biometrisiä tietoja henkilön tunnistamista varten.
Pääsy tai pääsyräjoitettu	Tunnistetuille identiteille myönnetään tämän käyttötarkoituksen mukaiset käyttövaltuudet määriteltäisiin aineistotietoihin tai aineistoihin.

Ohjeita ja lisätietoa

[Tietosuojaseloste](#)

Tietoa	Hae lisää	Tarvitsetko apua?
Ketkä ovat mukana?	Hakuhistoria	Ohje
Mikä Finna on?	Tarkennettu haku	Palaute
Aineiston käyttöehdot		
Tietosuoja		
Saavutettavuusseloste		
Finna API		

YHDESKÄLITTEINÄ FINNA

vufind
Search. Discover. Share.

Protot: Käyttöehto- ja kirjautumislomake

Protoa käytetty 18.12 sukututkijahaastatteluissa

Käyttösitoumus Finnan tutkijasalin sisältöihin

Finna-tutkijasali
Palvelun sisältämien aineistojen aineistotietoja

- Luettelointitiedot
- Kuvailutiedot
- Metatiedot

voi käyttää tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain asettamin rajoituksin.

Käyttäjällä on yleensä **oikeus hakea ja selata aineistotietoja.**

Käyttötarkoituksesi aineistotiedolle* ?

- Tieteellinen tutkimus
- Historiallinen tutkimus (esim. sukututkimus)
- Oikeusvaateen laatiminen, esittäminen tai puolustaminen
- Journalistiset tarkoitukset
- Akateeminen, taiteellinen tai kirjallinen ilmaisu
- Henkilökohtainen tiedontarve

* Käyttäjä sitoutuu käyttämään aineistoja ilmoittamansa käyttötarkoituksen mukaisesti

Käyttäjätiedot*

Etunimi
Hessu

Sukunimi
Historiantutkija

Sähköpostiosoite: *

(tiedot saatu suomi.fi-tunnistuspalvelusta)

Sitoudun aineistotietojen käyttöehtoihin

Olen yli 15-vuotias

Antamasi tiedot rekisteröidään Finnan käyttäjärekisteriin ja NKR-luvituspalveluun.
Lue lisää [tietosuojaselosteesta](#).

[Lue lisää Finna-tutkijasalista](#)

[← Takaisin](#)

Käyttäjahaastattelut paperiprotojen kanssa sukututkimusseuran kirjastolla 18.12.

Sukututkija 1: taustatietoja

- 64-vuotias
- On tullut kirjastolle kerryttämään muistelmia ja tekemään sukututkimusta.
- Ei ole aiemmin käyttänyt Finnaa.
- Ei ilmeisesti kovin korkea tietotekninen osaaminen

Sukututkija 2: taustatietoja

- 35-45-vuotias
- Hakemassa tietoa liittyen sukututkimukseen, yleensä kuitenkin hakee internetin välityksellä tietoa eri paikoista.
- Finnaa käyttänyt, etsinyt esim. turun akatemian aineistoja. "finna ohuesti tuttu".
- Myöhemmin haastattelun aikana: "Nii joo teillä on jotain kuviakin".

Mistä verkkopalvelussa on kyse?

Mitä tässä verkkopalvelussa on mahdollista tehdä?

Sukututkija 1

- Tietuesivu, kirjautumaton
  - Ensimmäisenä kirjoittaisi hakusanan yläpalkin vapaasanahakukenttään asiasta mitä haluaisi etsiä.
  - Testaaja tutkii infolaatikkoa, jossa kerrotaan sisällön sisältävän henkiltietoja/olevan pääsyrajoitettu. Testaaja kysyy **tarkentavan kysymyksen siitä mistä infolaatikossa mainittu käyttösitoumus löytyy** (Piia: Mistä arvelisit?) → käyttäjä **vastaa oikein** ja veikkaa infolaatikossa sijaitsevaa painiketta. Testaaja kyselee varmennuksesta sisäänkirjautuessa
- Rekisteröinti/käyttösitoumus
  - Käyttäjä vaikuttaa olevan kiinnostunut palvelun ja arkistoaineistojen sisällöstä. Käyttäjän esittämät kysymykset toisaalta johdattavat uskomaan, ettei hän koe löytävänsä näitä tietoja käyttöliittymästä itsenäisesti.
  - Käyttäjä kysyy tarkennusta käyttösitoumukset kohtaan: Mikä on ”yleensä oikeus hakea ja selata?”.
  - Testaaja valitsee omien sanojensa mukaan historiallisen tutkimuksen tai mahdollisesti henkilökohtaisen kiinnostuksenkohteen.

Mistä verkkopalvelussa on kyse?

Mitä tässä verkkopalvelussa on mahdollista tehdä?

Sukututkija 1, kalvo 2

- Rekisteröityneenä tietuesivu:

- Testaaja kiinnittää nopeasti huomionsa Eeva Kilven lisätietoihin ja kysyy, onko kaikista kirjailijoista saatavilla näin paljon tietoa. (Piia: Jos on ehditty kuvailemaan).
- Kysyy, onko aineistoja saatavilla analogisena? (Piia kysyy, löytyykö tieto näytettävästä käyttöliittymästä) → Ei löydä tietoa aineistotyypistä ja turhautuu. (Piia neuvoa klikkaamaan ensimmäistä linkkiä kirjeistä).
- Tilanne ei tunnu etenevän testaajan puolelta, joten Piia kysyy huomaitko mikä arkisto nämä on tuonut. Käyttäjä tarkastelee keskittyneemmin Aineiston tarjoaja – palkkia ja ymmärtää tästä, että hän voisi itse ottaa yhteyttä arkistoon.
- Käyttäjälle oli epäselvää, mitä käyttöliittymässä esitettiin – arkiston kappaleet eivät osuneet hänen silmäänsä tai hän ei ymmärtänyt linkkien vievän itse kirjeisiin (oliko tässä tapauksessa esikatselukuva voinut auttaa hahmottamista?) Käyttäjä turhautui nopeasti ja testitilanne ei edennyt enää ilman Piian apua. Käyttäjän katse myös kiinnittyi epäolennaisiin sisältöihin kuten Katso myös – sivupalkkiin mikä lisäsi hänen turhautumistaan.

Mistä verkkopalvelussa on kyse?

Mitä tässä verkkopalvelussa on mahdollista tehdä?

Sukututkija 2

- Tietuesivu, kirjautumaton
  - **Tiedän ettei helposti saisi käsiini, koska on rajoitukset olemassa.**
  - Jos tekisin sukututkimusta voisin hakea lupaa, ja muillakin syillä.
  - Ekalla sivulla poistuisi, koska pääsyrajoitettu. Mutta jos jostain syystä olisi pakko, niin klikkaisi lisää alaosasta. Tai sitten "lue lisää palvelusta".
  - **Ei ole "otan yhteyttä ja kysyn lisätietoja -osaa"**. Menisi siis kirjauru finnan tutkijasaliin-painikkeesta.
- Rekisteröinti-lomake ok!
  - "Tieteellinen tutkimus on aika laajaa".
  - **"ei karkoita mua tämä sivu."**
- **Muuttuneita asioita, kun rekisteröitynyt?**
  - Henkilötiedot näkyvissä
  - Saa tiedon kenen kirjeitä tässä löytyy.
- **INFO-sivu, lisäkysymykset?** Mitä ajatuksia herää?
  - Kauheen mielenkiintoista, mutta mitä te sitten, miten estetään, ettei joku lue tietoja, jotka eivät hänelle kuulu.

Sukututkija 1: Millaista opastusta tai ohjeistusta kaipaisit tällaisesta palvelusta?

- Käyttäjä ehdottaa lisättäväksi ”Mummiohjeita”(yksinkertaistetut ohjeet/selkokiehiet ohjeet käyttäjälle) ja pyytää kiinnittämään huomioita saavutettavuuteen.
- Testaaja tutkii **infolaatikkoa**, jossa kerrotaan sisällön sisältävän henkilietoja/olevan pääsyrjoitettu. Testaaja kysyy tarkentavan kysymyksen siitä mistä infolaatikossa mainittu käyttösitoumus löytyy (Piia: Mistä arvelisit?) → käyttäjä vastaa oikein ja veikkaa infolaatikossa sijaitsevaa **painiketta**
- Käyttäjä kysyy tarkennusta käyttösitoumukset kohtaan: **Mikä on ”yleensä oikeus hakea ja selata?”**.

Sukututkija 2: Millaista opastusta tai ohjeistusta kaipaaisit tällaisesta palvelusta?

- Alussa tarvitsisi enemmän ohjeistusta.
- Sukututkijalle liian lähellä eli lelossa olevat henkilöt ovat ikään kuin kiellettyjä, ”niitä ei saa tutkia eikä julkaista missään”.
- JOS kirjaudun onko mulla siltikään lupa lukea niitä, kirjautuminen tuntuu vaivalloiselta

Sukututkija 1: Käyttöliittymään sisältyvistä termeistä kyselyä, ymmärtääkö?

- Testaaja tutkii infolaatikkoa, jossa kerrotaan sisällön sisältävän henkilötietoja/olevan pääsyräjoitettu. Testaaja kysyy tarkentavan kysymyksen siitä mistä infolaatikossa mainittu käyttösitoumus löytyy (Piia: Mistä arvelisit?) → käyttäjä vastaa oikein ja veikkaa infolaatikossa sijaitsevaa painiketta.
- Käyttäjä kysyy tarkennusta käyttösitoumukset kohtaan: **Mikä on ”yleensä oikeus hakea ja selata?”**.
  - Poistuttaessa seuraavaan vaiheeseen käyttäjä ilmaisee käyttösitoumuksen olleen selkeä ”ilman turhia kielikuvia”.
- **Rekisteröitynyt:**
  - Mietti mistä menisi eteenpäin ”jos haluan eteenpäin”. Ei ymmärrä miten mennä käyttöliittymässä eteenpäin ja (Eeva Kilven) kirjeisiin eli arkistorakenteeseen (Piia kertoo palvelusta ja käyttörajoitteesta). Asiakas vaikuttaa turhautuvan -> vaikuttaa keskittymiseen negatiivisesti.

Sukututkija 2: Käyttöliittymään sisältyvistä termeistä kyselyä, ymmärtääkö?

- Tietuesivulla, kirjautumaton:
  - Ei nouse tuntemattomia termejä, ”en usko”. Yleensä aina ensin vain vilkaisee eikä paneudu tekstiin varsinaisesti.
- **Tietuesivu, kirjautunut, kokoelmavälilehdellä:**
  - ”kuuluu arkistoon” ja ”kuuluu sarjaan” tuntemattomia käsitteitä (nämä kokoelma-välilehdellä hakutulosten alla, voisikohan tältä sivulta poistaa nämä tiedot, koska turhian collection-sivupohjalla). Lisäksi Suomen PEN → keksittyjä metatietoja, mutta ei

Muuta haastatteluista

- Sukututkija 1: *Omat huomiot*: Käyttäjälle oli epäselvää, mitä käyttöliittymässä esitettiin – arkiston kappaleet eivät osuneet hänen silmäänsä tai hän ei ymmärtänyt linkkien vievän itse kirjeisiin (oliko tässä tapauksessa esikatselukuva voinut auttaa hahmottamista?) Käyttäjä turhautui nopeasti ja testitilanne ei edennyt enää ilman Piian apua. Käyttäjän katse myös kiinnittyi epäolennaisiin sisältöihin kuten Katso myös – sivupalkkiin mikä lisäsi hänen turhautumistaan.

Johtopäätöksiä ja muokkaustarpeita

- Toinen sukututkija turhautui täysin yrittäessään navigoida palvelussa.
  - Syitä?
    - Entuudestaan piti katso myös –laatikkoa täysin käyttökelvottomana.
    - Digitaalisiin aineistoihin pääsy oli selkeästi oletuksena palvelun käyttöönotossa, tämän puuttuminen turhautti.
    - Ohjeet eivät olleet hänelle riittävän selkeät (huonot tietotekniset taidot).
  - Ratkaisuja?
- Toinen sukututkija piti kaikkea rekisteröitymistä ja kirjautumista liian vaivalloisena, että tositilanteessa lähtisi sitä tekemään vapaaehtoisesti. Ei myöskään ollut varma, mihin kaikkeen oikeus tämän vaivan jälkeen. Kuitenkin ”kauheen mielenkiintoista”.
- Rekisteröinti- ja käyttösitoumuslomake vaikuttaa melko hyvältä jo nyt.
- Rekisteröityneenä puuttuu ”tietoa tutkijasalista” -linkki – lisättävä linkki käyttöliittymään!

Testikysymyksiä ja tarkasteltavia asioita

- **Tarkkailtavia asioita erityisesti, pistä muistiin!**
  - **Mitä kysymyksiä testikäyttäjälle herää testin eri vaiheissa?**
  - **Kuinka paljon ohjeistusta testikäyttäjä tarvitsee eri vaiheissa?**
  - **Kuinka kauan ohjeistavien tekstien lukemiseen ja ymmärtämiseen menee? (ohjeteksteittäin)**
- Kyselylomake
  - Testin jälkeen käyttäjä vastaa 1-5(?) asteikolla SUS-mittarista mukailtuihin väittämiin (voidaan soveltaa myös ohjetekstien ymmärrettävyyden arviointiin) 1=olen täysin eri mieltä, 5=olen täysin samaa mieltä
    1. Käyttäisin palvelua usein: P
    2. Palvelu on tarpeettoman monimutkainen: N
    3. Palvelu on helppokäyttöinen: P
    4. Palvelun tarkoitus on helppo ymmärtää: P
    5. Palvelu on hyödyllinen: P
    6. Palvelun käyttö vaati paljon opettelua: N
    7. Palvelun toiminnoissa oli paljon epäjohdonmukaisuuksia: N
    8. Palvelun käytössä tarvitsee todennäköisesti (paljon) teknistä tukea: N
    9. Mielestäni palvelun useat osat toimivat hyvin keskenään: P
    10. Luulen, että monet ymmärtävät palvelun käyttötarkoituksen nopeasti: P
- **Lisäksi suullisesti: Ymmärsitkö mitä palvelussa on mahdollista tehdä nyt, mitä tulevaisuudessa?**
- Ekstra: Luettavuus, saavutettavuuskriteerit..?
  - Esim: 3.1.2Language of Parts - Level AA
  - 3.1.3Unusual Words - Level AAA

- Scoring SUS

- SUS yields a single number representing a composite measure of the overall usability of the
- system being studied. Note that scores for individual items are not meaningful on their own.
- To calculate the SUS score, first sum the score contributions from each item. Each item's
- score contribution will range from 0 to 4. For items 1,3,5,7,and 9 the score contribution is the **scale position minus 1 (POSITIIVISET VÄITTÄMÄT)**. For items 2,4,6,8 and 10, the contribution is **5 minus the scale position (NEGATIIVISET VÄITTÄMÄT)**.
- Multiply the sum of the scores by 2.5 to obtain the overall value of SU.
- SUS scores have a range of 0 to 100.
- The following section gives an example of a scored SU scale.

Tulokset mukailusta SUS-testistä

väittämät

1. Ensimmäinen testikierros (12.9.2019 - 22.11.2019)

A. 77,5

B. 67,5

2. Toinen testikierros

1. Käyttäisin palvelua usein: P
2. Palvelu on tarpeettoman monimutkainen: N
3. Palvelu on helppokäyttöinen: P
4. Palvelun tarkoitus on helppo ymmärtää: P
5. Palvelu on hyödyllinen: P
6. Palvelun käyttö vaati paljon opettelua: N
7. Palvelun toiminnoissa oli paljon epäjohdonmukaisuuksia: N
8. Palvelun käytössä tarvitsee todennäköisesti (paljon) teknistä tukea: N
9. Mielestäni palvelun useat osat toimivat hyvin keskenään: P
10. Luulen, että monet ymmärtävät palvelun käyttötarkoituksen nopeasti: P

Tuloksen laskeminen NKR:n mukailusta SUS-mittarista

- Positiiviset väittämät: 1, 3, 4, 5, 9, 10
  - Annettu arvo miinus 1 = X
- Negatiiviset väittämät: 2, 6, 7, 8
  - Annettu arvo miinus 5 = Y
- $X:t + Y:t \times 2,5 = Z/100$

SUS-testin tuloksia

Käyttäjä 1

1. $4-1=3$
2. $5-2=3$
3. $4-1=3$
4. $4-1=3$
5. $5-1=4$
6. $5-2=3$
7. $5-3=2$
8. $5-1=4$
9. $4-1=3$
10. $2-1=1$
11. $3+3+3+3+4+3+2+4+3+1=31*2,5$
12. =77,5/100

1. Käyttäisin palvelua usein: P
2. Palvelu on tarpeettoman monimutkainen: N
3. Palvelu on helppokäyttöinen: P
4. Palvelun tarkoitus on helppo ymmärtää: P
5. Palvelu on hyödyllinen: P
6. Palvelun käyttö vaati paljon opettelua: N
7. Palvelun toiminnoissa oli paljon epäjohdonmukaisuuksia: N
8. Palvelun käytössä tarvitsee todennäköisesti (paljon) teknistä tukea: N
9. Mielestäni palvelun useat osat toimivat hyvin keskenään: P
10. Luulen, että monet ymmärtävät palvelun käyttötarkoituksen nopeasti: P

SUS-testin tuloksia

Käyttäjä 2

1. 3=2
2. 3=2
3. 4=3
4. 4=3
5. 3=2
6. 2=3
7. 2=3
8. 2=3
9. 4=3
10. 4=3
11. =27*2,5=67,5/100

1. Käyttäisin palvelua usein: P
2. Palvelu on tarpeettoman monimutkainen: N
3. Palvelu on helppokäyttöinen: P
4. Palvelun tarkoitus on helppo ymmärtää: P
5. Palvelu on hyödyllinen: P
6. Palvelun käyttö vaati paljon opettelua: N
7. Palvelun toiminnoissa oli paljon epäjohdonmukaisuuksia: N
8. Palvelun käytössä tarvitsee todennäköisesti (paljon) teknistä tukea: N
9. Mielestäni palvelun useat osat toimivat hyvin keskenään: P
10. Luulen, että monet ymmärtävät palvelun käyttötarkoituksen nopeasti: P

Lähteitä

- <https://uxdesign.cc/how-to-build-a-better-product-with-ux-writing-926d78209ce8> [08.07.2019]
- <https://www.usability.gov/how-to-and-tools/methods/system-usability-scale.html> [03.07.2019]
- Christopher Prom (2004) User Interactions with Electronic Finding Aids in a Controlled Setting. *The American Archivist: Fall/Winter 2004*, Vol. 67, No. 2, pp. 234-268.
  - <https://doi.org/10.17723/aarc.67.2.7317671548328620>